

**LIETUVOS APLINKOS
APSAUGOS SISTEMOS
DARBUOTOJŲ
PROFESINĖ SAJUNGA**

Nacionalinio pareigūnų profesinių
sajungų susivienijimo narė

Identifikavimo kodas 302623077;
V. Mykolaičio - Putino g. 5, Vilnius, LT-03106;
el.p. info@pareigunai.lt;
tinklapis www.pareigunai.lt, www.aplinkos-profsajunga.lt;
tel. (8 5) 271 61 18, (8 671) 98974
faks. (8 5) 2123273
ats. sąskaita LT 04 5016 2000 1400 0646, **Pareigūnų
kredito unija**

Lietuvos Respublikos aplinkos ministru
A.Jakšto g. 4, LT-01105, Vilnius

2014-09-12 Nr.S2-51(14)

Kopija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
regionų aplinkos apsaugos departamentams

DĖL APKLAUSOS REZULTATŲ

Lietuvos aplinkos apsaugos sistemos darbuotojų profesinė sąjunga (toliau - LAASDPS) 2013 m. gruodžio mėn. pasitarime su Aplinkos ministerijos kancleriu Robertu Klovu nutarė, kad LAASDPS, bendradarbiaudama su regionų aplinkos apsaugos departamentais (toliau - RAAD), atliks apklausą dėl pareigūnų skatinimo nuo skirtų ir išieškotų baudų. Informuojame, kad LAASDPS parengė ir išplatino apklausos anketas, surinko informaciją iš anketose pateiktų atsakymų. Apklausoje dalyvavo visi RAAD ir 40 juose dirbančių valstybės tarnautojų.

LAASDPS teikia apklausos rezultatų apibendrinimą ir siūlymus dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų skatinimo tvarkos tobulinimo:

Eil. Nr.	Apklausos išvados
1.	<p>Iš RAAD apklausos rezultatų matyti, kad darbuotojų vertinimo tvarka atskiruose RAAD yra skirtinga, šiuo klausimu nėra vieningos sistemos ir prioritetų. Dalyje RAAD darbuotojai buvo skatinti jubiliejaus ir kitų švenčių proga. Kituose RAAD darbuotojai pinigineis išmokomis iš viso nebuvo skatinami. Kai kur pasigendama net daug investicijų nereikalaujančių padėkų už nepriekaištingą tarnybinę veiklą. Manytina, kad darbuotojų motyvavimui skiriamas nepakankamas dėmesys.</p> <p>Siūlome Aplinkos ministerijai imtis priemonių, kad visuose RAAD darbuotojų motyvavimas ir skatinimas būtų taikomi laikantis vieningos ir sistemingos praktikos.</p>
2.	<p>RAAD apklausos duomenimis, 2013 m. Aplinkos ministerija skyrė lėšų vienkartinėms premijoms už ypatingos svarbos užduočių įvykdymą gyvosios gamtos apsaugos srityje. Tačiau</p>

	<p>gyvosios gamtos kontrolė yra tik viena iš daugelio aplinkos apsaugos sričių. LAASDPS nuomone, kitos sritys (atliekos, oras, vanduo ir t. t.) yra ne mažiau svarbios, todėl valstybės tarnautojų pasiekimai šiose srityse taip pat turėtų būti pastebėti bei atitinkamai įvertinti. Tačiau, apklausos duomenimis, šiuo metu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams už tarnybinės veiklos rezultatus kitose srityse skatinimas neteikiamas.</p> <p>Iš valstybės tarnautojų apklausos rezultatų matyti, jog dėl šios priežasties jie jaučiasi diskriminuojami ir tinkamai neįvertinti. Manytina, jog tai neigiamai veikia jų motyvaciją ir skatina nusivylimo bei socialinio neteisingumo jausmus. Dėl to siūlome (esant teisiniam pagrindui, t. y. tarnybinę veiklą įvertinus labai gerai ir/arba už ypatingos svarbos užduočių įvykdymą, aukštus tarnybinės veiklos rezultatus ir pan. nepriekaištingos tarnybos rodiklius) Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje numatytas skatinimo priemones, įskaitant vienkartinės pinigines išmokas, taikyti visose aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės srityse dirbantiems valstybės tarnautojams. Tokiam skatinimui pritaria 94,8 proc. apklaustų valstybės tarnautojų.</p>
3.	<p>Visi RAAD teigia, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams buvo apmokėta už visas dirbtas papildomas valandas. Šie atsakymai skiriasi nuo pareigūnų atsakymų tuo pačiu klausimu.</p> <p>Tik 15 proc. apklausoje dalyvavusių pareigūnų nurodė, jog 2012 m. jiems buvo pilnai apmokėta už darbą, atliktą pasibaigus nustatytam darbo laikui bei už darbą poilsio bei švenčių dienomis, o 85 proc. apklaustųjų teigė, jog 2012 m. jiems už šį darbą nebuvo apmokėta arba apmokėta tik iš dalies. 40 proc. pareigūnų nurodė, jog jiems buvo pilnai apmokėta už 2013 m. atliktus viršvalandinius darbus ir darbą poilsio bei švenčių dienomis, tačiau 60 proc. apklaustųjų nurodė, jog už šį darbą su jais nebuvo atsiskaityta arba atsiskaityta tik iš dalies.</p> <p>Dėl tokių skirtumų tarp RAAD ir pareigūnų atsakymų, kyla abejonių, ar už įprastą darbo laiko trukmę viršijančią veiklą su valstybės tarnautojais visuomet tinkamai atsiskaitoma. Manytina, jog būtina sugriežtinti darbo laiko apskaitos bei atsiskaitymo už darbą tvarkos kontrolę bei užtikrinti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų teisę į teisingą apmokėjimą už atliktą darbą.</p>
4.	<p>35 proc. apklausoje dalyvavusių valstybės tarnautojų nurodė, kad juos tenkina esama reidų (reagavimo į pranešimus) organizavimo tvarka, tačiau beveik tiek pat apklaustųjų (32,5 proc.) teigė esantys nepatenkinti šia tvarka. Likusi dalis apklaustųjų reiduose nedalyvauja, todėl į šį klausimą neatsakė. Apklaustieji nurodė, jog juos neramina aiškaus teisinio reguliavimo dėl to, kaip turi būti reaguojama į aplinkosauginius pažeidimus, įvykusius pasibaigus valstybės tarnautojo darbo laikui, nebuvimas. Pareigūnai nuogaustauja, kad bet koks pareigūno išvykimas pasibaigus darbo laikui, nesant įstaigos vadovo raštiško įsakymo, yra neteisėtas, todėl pareigūnas yra socialiai neapsaugotas ir gali būti apkaltintas savo įgalinimų viršijimu. Kaip vieną iš probleminių aspektų apklausoje dalyvavę valstybės tarnautojai nurodė ir tai, jog nėra išspręsti tarnybinio transporto panaudojimo, dirbto laiko apskaitos bei apmokėjimo už atliktą darbą klausimai. Likusi dalis apklaustųjų dėl reidų organizavimo tvarkos nebuvo apsisprendę.</p> <p>Dalis RAAD siūlo patvirtinti reagavimo į pranešimus ir darbo laiko apskaitos, reaguojant į tokio pobūdžio pranešimus, tvarką bei skirti atitinkamą finansavimą viršvalandinių darbų apmokėjimui. LAASDPS pritaria tokiai pozicijai ir siūlo Aplinkos ministerijai priimti teisės aktą,</p>

	<p>vieningai ir centralizuotai reglamentuojantį reidų organizavimo, darbo laiko apskaitos ir atsiskaitymo už reidų metu atliktą darbą tvarką.</p>
5.	<p>Didžioji dalis RAAD (87,5 proc.) nepitaria įstaigos vadovų atlyginimo reguliavimui pagal tam tikras proporcijas su įstaigų darbuotojų atlyginimais. Tuo tarpu inspektorių nuomonė priešinga nei RAAD (šiam siūlymui pritaria 74,4 proc. apklaustųjų, nepitaria 23,1 proc., o 2,5 proc. neturi nuomonės šiuo klausimu). LAASDPS nuomone, proporcijų įvedimas, kas buvo pasiūlyta ir Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektui, priverstų vadovus labiau stengtis dėl visų darbuotojų, o ne tik dėl savo ir dalies lojalesnių darbuotojų grupės, gerovės. Manytina, jog tokia darbo užmokesčio sistema galėtų būti pažangos varikliu.</p>
6.	<p>Didžioji dalis apklausoje dalyvavusių valstybės tarnautojų teigia nesantys patenkinti šiuo metu esama skatinimo tvarka (54,8 proc. teigė nesantys patenkinti ir esamomis skatinimo už gyvosios gamtos kontrolę priemonėmis). O kai kurie apklaustieji abejoja ir dėl tarnybinės veiklos vertinimo objektyvumo – jų manymu, vertinimas yra neobjektyvus, neefektyvus, vertinimo anketų surašymas formalus, nors dažnai pareigūno darbo rezultatai yra puikūs. Taigi, didžioji dalis apklaustųjų nepasitiki esama tarnybinės veiklos vertinimo ir skatinimo sistema. Manome, kad tokia situacija nemotyvuoja inspektorių stengtis, kadangi jie nejaučia, kad už didesnes pastangas ir geresnius veiklos rezultatus bus teisingai įvertinti bei paskatinti. O tai daro neigiamą įtaką atliekamo darbo kokybei, valstybės tarnautojo ir įstaigos prestižui visuomenėje, galų gale didina korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų pasireiškimui riziką.</p> <p>LAASDPS nuomone, vertinant aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų tarnybinę veiklą, turėtų būti dažniau naudojamos Valstybės tarnybos įstatymo numatytomis skatinimo galimybėmis: skirti padėkas, vardines dovanas. Manome, kad būtina realiai vertinti pareigūnų darbą pagal tarnybinės veiklos vertinimo išvadas ir tokiu būdu didinti pareigūnų pasitenkinimą darbu, stiprinti jų motyvaciją bei didinti jų pasitikėjimą vertinimo skaidrumu.</p>
7.	<p>RAAD ir atskiri apklausoje dalyvavę pareigūnai pritarė daugeliui apklausos anketoje nurodytų skatinimo kriterijų. Dėl to, atsižvelgdami į šių siūlymų 1 punkte nurodytus argumentus, siūlome apklausos anketose nurodytų skatinimo kriterijų įvertinimui ir vieningos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų skatinimo tvarkos parengimui suformuoti darbo grupę iš darbdavio ir darbuotojų atstovų.</p>
8.	<p>90 % apklausoje dalyvavusių pareigūnų pritarė, kad, svarstant aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų skatinimo klausimą, dalyvautų profesinės sąjungos atstovai. Atsižvelgdami į šį pareigūnų pageidavimą bei siekdami skatinimo procesą padaryti maksimaliai skaidrų bei demokratišką, prašome Jūsų rengiamoje skatinimo tvarkoje numatyti, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų skatinimo klausimo svarstyme turi teisę dalyvauti profesinių sąjungų atstovai ir/arba rekomenduoti pavaldžioms įstaigoms sudaryti sąlygas ir galimybes svarstant minėtą klausimą dalyvauti profesinių sąjungų atstovams.</p>

Atsižvelgdama į aptartus apklausos rezultatus, LAASDPS mano, jog tinkama valstybės tarnautojų motyvavimo ir skatinimo sistema ne tik padėtų didinti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų pasitenkinimą darbu ir darbo motyvaciją, bet ir prisidėtų prie teigiamo Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų įvaizdžio visuomenėje formavimo bei sumažintų korupcinio

pobūdžio nusikalstamų veikų riziką. Kad taikomos skatinimo priemonės pasiektų šiuos tikslus, vertinimo kriterijai turi būti skaidrūs, nedviprasmiški, aiškūs, o svarbiausia, kad vertinami pareigūnai būtų objektyviai ir teisingai įvertinti. LAASDPS nuomone, siekiant šį procesą padaryti maksimaliai demokratišką, skatinimo klausimo svarstyme turi dalyvauti profsajungos atstovas. Atlikta apklausos rezultatų analizė yra pirminė diskusijos stadija – manytina, jog teikiamų išvadų ir apibendrinimų pagrindu turėtų būti toliau ieškoma priimtinausių sprendimų efektyvios Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų tarnautojų motyvavimo ir skatinimo sistemos sukūrimui.

Apibendrinami tai, kas išdėstyta, siūlome Aplinkos ministerijoje sudaryti darbo grupę aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų skatinimo tvarkos projektui parengti.

Apie priimtus sprendimus prašytume mus informuoti raštu (el. paštu, faksu arba paštu).

Tikimės Jūsų bendradarbiavimo sprendžiant šį daugeliui aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų aktualų klausimą.

Pagarbiai
Pirmininkas

Vaidas Laukys